

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 8.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.8.71>

УДК 336.5:35.07:005.96

Т. О. Гуренко,

к. е. н., доцент кафедри обліку та оподаткування,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2227-1488>

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ НА СТАДІЯХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

T. Hurenko,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine

PRINCIPLES OF ORGANIZATION AT THE STAGES OF PROVIDING STATE FINANCIAL CONTROL

При вирішенні основних важливих питань, пов'язаних з організаційною, фінансовою, господарською, обліковою та контрольною діяльністю в організаціях, установах, підприємствах потрібно було б керуватися основними принципами контролю, які на жаль не прописані чітко на законодавчому рівні. В статті проведена оцінка основних принципів, які забезпечують ефективну систему державного фінансового контролю. Загалом, правильна його організація повинна визначати чіткі завдання органів державного фінансового контролю та вимоги до їх компетенції, об'єкти контролю для об'єктивної їх оцінки, систему моніторингу на всіх

стадіях контрольної діяльності. Як зазначається в Законі України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», державний фінансовий контроль забезпечується органом державного фінансового контролю через проведення державного фінансового аудиту, інспектування, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі, тому автором визначено принципи організації на даних стадіях державного фінансового контролю для більш ефективного його проведення. Оскільки державний фінансовий контроль і його організація є складним процесом, то його проведення вимагає глибоких знань, професійних навичок та визначення принципів на всіх етапах. Це потребує постійного вдосконалення не тільки методів та підходів до проведення державного фінансового контролю, а здійснення постійного аналізу дотримання принципів, які потрібно, на нашу думку, прописати і в наказі про облікову політику окремим пунктом «Принципи організації на основних стадіях забезпечення державного фінансового контролю», щоб гарантувати належне виконання своїх обов'язків.

When solving the main important issues related to organizational, financial, economic, accounting and control activities in organizations, institutions, enterprises, it would be necessary to be guided by the basic principles of control, which, unfortunately, are not clearly spelled out at the legislative level. The article assesses the basic principles that ensure an effective system of state financial control. In general, its correct organization should define clear tasks of state financial control bodies and requirements for their competence, objects of control for their objective assessment, functions of state financial control structures and their distribution to eliminate duplication, monitoring system at all stages of control activities. As stated in the Law of Ukraine “On the Basic Principles of State Financial Control in Ukraine”, state financial control is ensured by the state financial control body through state financial audit, inspection, procurement verification and procurement monitoring, therefore the author has defined the

principles of organization at these stages of state financial control for its more effective implementation. Since state financial control and its organization is a complex process, its implementation requires deep knowledge, professional skills and the definition of principles at all stages. This requires constant improvement not only of methods and approaches to conducting state financial control, but also of constant analysis of compliance with the principles, which, in our opinion, should be prescribed in the order on accounting policy as a separate item “Principles of organization at the main stages of ensuring state financial control” in order to guarantee the proper fulfillment of its duties.

The principles should provide the basis for building an effective system of state financial control and ensuring trust in government bodies. Therefore, the formation of such principles is not just a recalculation of the responsibilities assigned to control services, but they should make it possible to properly organize the control processes themselves in controlled organizations and within the institution itself.

Ключові слова: *принципи, організація, контроль, облік, забезпечення.*

Keywords: *principles, organization, control, accounting, provision.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. На рівні законодавства в законах, положеннях, постановах України наявною є інформація щодо функцій, завдань, прав та обов'язків центральних органів виконавчої влади. В Законі України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» крім функцій, прав, обов'язків і відповідальності відповідних органів, зазначені головні завдання органу державного фінансового контролю, фінансове забезпечення діяльності такого органу, координація діяльності державного фінансового контролю з різними контролюючими органами, правовий захист службових осіб органу державного фінансового контролю [8], але не приділено значення принципам

державного фінансового контролю. Оскільки контроль проводиться і у вигляді державного фінансового аудиту, інспектування, ревізій (як планових, так і позапланових), дотриманням законодавства в сфері закупівель та проведенні моніторингу за результатами проведеного контролю і закупівлями, то доцільним було б прописувати принципи контролю та їх основне призначення. Незалежно від часу, чи періоду стабільного розвитку чи в періоди невизначеності на першому місці повинна стояти якість контролю на всіх стадіях його проведення. Тому важливим є визначення принципів державного фінансового контролю та їх постійне вдосконалення.

Необхідно звертати увагу й на міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг та Кодекс етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ), які стосуються аудитів фінансової звітності, разом із національними вимогами, що є більшообмежувачими. Також в Кодексі встановлені фундаментальні принципи професійної етики, яких повинен дотримуватися аудитор: чесність, об'єктивність, професійна компетентність і належна ретельність, конфіденційність, професійна поведінка [2]. Але зазначимо, що самі Міжнародні стандарти аудиту в основному містять інформацію про умови та завдання проведення аудиту, розгляд законодавчих та нормативних актів, процес повідомлення інформації, дії аудитора у відповідь на оцінені ризики, оцінювання викривлень, виявлених під час аудиту, аудиторські докази та ін. Тобто зазначимо, що дані Міжнародні стандарти також не розкривають принципи аудиту, державного фінансового контролю тощо.

Сам державний фінансовий контроль та його організація є досить складним процесом, проведення якого вимагає глибоких знань, професійних навичок, компетентностей. Тому визначення принципів державного фінансового контролю на всіх етапах проведення потребує постійного їх вдосконалення та беззаперечного дотримання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема забезпечення якості організації державного фінансового контролю відображена у працях багатьох вчених, які досліджували принципи державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів в Україні та систематизували їх, виходячи з їх нормативно-правового закріплення [4]. В працях розглядалися основні проблемні моменти державного фінансового контролю України в умовах воєнного стану [9] та пропонувалося проведення наукового пошуку й обґрунтування нових теоретичних позицій визначення поняття принципів державного фінансового контролю для з'ясування їхньої сутності [5] тощо.

Отже, питанням організації державного фінансового контролю та його принципам присвячені роботи таких науковців, як: Пиріг А.В., Русіна Ю.О., Прасюк В.М., Гетманець О.П. та ін. Але в даній статті приділимо увагу не тільки переліку принципів державного фінансового контролю, а й організації на стадіях його забезпечення за видами, як державний фінансовий аудит, інспектування (ревізія), контроль закупівель, моніторинг.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розкриття основних принципів організації на стадіях забезпечення державного фінансового контролю.

Виклад основного матеріалу дослідження. При вирішенні основних важливих питань, пов'язаних з організаційною, фінансово-господарською та обліково-контрольною діяльністю на підприємствах, організаціях, в установах потрібно було б керуватися основними принципами контролю, які на жаль не прописані чітко на законодавчому рівні.

Прасюк В.М. запропоновано власне визначення поняття принципів державного фінансового контролю, як теоретично обґрунтовані та нормативно закріплені правові, процесуальні й організаційні основи здійснення публічного фінансового контролю, які визначають його загальну спрямованість, а також керівні засади, на яких ґрунтується специфіка контрольної діяльності органів публічного адміністрування [5]. Тому перелік принципів державного фінансового контролю дає можливість

систематизувати та висвітлити їх сутність, оскільки кожен принцип має як теоретичне, так і практичне значення і дозволяє конкретизувати напрями контрольних відносин [5].

Якщо розглядати принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності (Стаття 4 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»), то вони відіграли значну роль при організації ведення обліку, але не всі з них можна застосувати до організації державного фінансового контролю та й контролю загалом. Так, в даному законі наведені принципи: повного висвітлення, автономності, послідовності, безперервності, нарахування, превалювання сутності над формою, єдиного грошового вимірника [7]. Аналогічні принципи до підготовки фінансової звітності наведені і в Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» [3]. Проаналізувавши кожен з них, зазначимо, що для забезпечення чіткої організації проведення державного фінансового контролю можна застосовувати принцип висвітлення, тобто тої інформації, яка не містить комерційної таємниці і може бути доступна громадськості; принцип безперервності, який ефективніше застосовувати для організації внутрішнього контролю; превалювання сутності над формою, оскільки важливими є і юридична форма кожної операції, дотримання контролером законодавства, але й врахування власного професійного судження.

Як зазначив Гетманець О.Л., принципи проведення фінансового контролю, як і бюджетного, у чинному законодавстві відсутні, що є пробілом бюджетного законодавства [1]. Тому, на нашу думку, необхідно до Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю» додати Розділ чи Статтю «Принципи державного фінансового контролю».

Також підприємства, установи, організації можуть розширювати їх перелік відповідно до особливостей ведення своєї діяльності. Керуючись встановленими і розробленими принципами для ведення обліку і проведення контролю підвищується розуміння щодо покращення якості облікової,

контрольної і аналітичної функцій та інформаційного забезпечення для прийняття в подальшому ефективних управлінських рішень.

Пиріг А.В. зазначав, що принципи не лише дозволяють зрозуміти основні правила державного фінансового контролю, але й дають змогу розкрити його сутність, сприяють виявленню прогалин у галузевому законодавстві та усуненню колізій у відповідних нормативно-правових актах [4]. Автором, на основі досліджень праць інших науковців, визначений перелік принципів державного фінансового контролю, як:

- законність, плановість, об'єктивність, незалежність, публічність, компетентність, оперативність;
- загальні (законності, незалежності, об'єктивності, гласності, системності, відповідальності), аналітичні (ендогенності, компаративності, своєчасності, превентивності) й етичні (чесності, незалежності, об'єктивності, політичного нейтралітету, конфіденційності та компетентності);
- незалежності, здійснення попереднього контролю й контролю за фактичними результатами, наявність зовнішнього та внутрішнього контролю як обов'язкової умови його існування, гласності, конфіденційності;
- законності, розподілу контрольних повноважень, збалансованості контрольних дій, ефективності;
- незалежність, законність, системність, систематичність, об'єктивність, публічність, розвиток тощо [4].

Отже, принципи обліку та контролю є основними правилами, якими керуються підприємства, організації, установи при веденні бухгалтерського обліку, здійсненні контролю за господарською та фінансовою діяльностями.

Оцінку основних принципів, які забезпечують ефективну систему державного фінансового контролю наведемо в табл. 1.

Загалом, правильна організація державного фінансового контролю на всіх його стадіях повинна визначати:

Таблиця 1. Оцінка основних (загальних) принципів, які забезпечують ефективну систему державного фінансового контролю

Основні принципи державного фінансового контролю	Оцінка основних принципів державного фінансового контролю
законність	всі дії органів, які здійснюють державний фінансовий контроль повинні ґрунтуватися на чітких нормах законодавства; відсутність свавілля
об'єктивність	об'єктивність при проведенні перевірок; об'єктивність оцінки і аналізу даних без впливу особистих уподобань чи інтересів
незалежність	набуття органами контролю незалежного статусу та повноважень для уникнення впливу з боку контрольованих суб'єктів
гласність	зрозумілість доступних результатів контролю для громадськості; підвищення довіри до органів влади
систематичність	регулярність проведення контролю для безперервного забезпечення моніторингу за фінансами і своєчасними виявлення порушень
відповідальність	органи державного фінансового контролю повинні нести відповідальність за результати своєї діяльності, дотримання встановлених правил, норм і процедур при проведенні контролю
дієвість	реалізація затверджених заходів проведення контролю повинна бути ефективною і результативною, щоб досягти поставлених цілей
відкритість	інформація проведених перевірок повинна бути доступною для громадськості, але в частині тої, яка не є конфіденційною та не торкається інтересів держави
етичність	передбачає дотримання норм професійної етики, дотримання високих стандартів етики поведінки працівників даних органів

Джерело: сформовано за джерелом [6]

чіткі завдання органів державного фінансового контролю, вимоги до їх компетенції;

об'єкти контролю для об'єктивної їх оцінки з урахування власного судження без стороннього впливу;

функції структур державного фінансового контролю та їх розподіл для усунення дублювань;

систему моніторингу на всіх стадіях контрольної діяльності.

Тому можна формувати індивідуальні принципи державного фінансового контролю, які розширяють можливості та відповідальність органів контролю за проведення перевірок на підконтрольних об'єктах. Зазначимо, що додатковими принципами, на нашу думку, можуть бути, наприклад:

принцип плановірності – складання планів з чітким описом дій під час проведення контролю;

принцип превалювання сутності над формою – оцінка сутності операцій, а не тільки її юридична форма;

принцип доцільності – доцільність вибору методу проведення контролю відповідно до об'єкту контролю;

принцип періодичності – періоди проведення контролю за об'єктами обліку, як бюджетні надходження та бюджетні використання, активи, зобов'язання, податкові надходження, цільові використання коштів тощо.

Але, загалом, всі принципи повинні забезпечувати основу для того, щоб побудувати ефективну систему державного фінансового контролю та забезпечити довіру до органів влади. Тому формування таких принципів є не просто перерахунок обов'язків, які поставлені перед службами контролю, а такі принципи повинні дати можливість правильно організувати самі процеси здійснення контролю у підконтрольних організаціях та всередині самої установи. Цілісна система принципів організації державного фінансового контролю допомагає створити стабільну систему перевірок, їх оцінки на всіх стадіях його забезпечення для запобігання порушень законодавства.

Оскільки, як зазначалося, державний фінансовий контроль забезпечується органом державного фінансового контролю через проведення державного фінансового аудиту, інспектування, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі [8], то визначимо принципи організації на даних стадіях державного фінансового контролю (табл. 2).

Основними принципами здійснення державного фінансового контролю в умовах воєнного стану в Україні є:

- законність – передбачає дотримання всіх норм і правил, встановлених законодавством, навіть в умовах воєнного стану;

Таблиця 2. Принципи організації на стадіях забезпечення державного фінансового контролю

Стадії забезпечення державного фінансового контролю	Принципи організації на стадіях забезпечення державного фінансового контролю
Державний фінансовий аудит	плановості – визначення мети, цілей і завдань; розподіл контрольних повноважень та обов’язків; законності – дотримання вимог законодавства з особливостей проведення державного фінансового аудиту; ефективності – контроль за ефективним використанням державних коштів, комунальних коштів, майна; достовірності – точність показників бухгалтерського обліку, фінансової та інших видів звітності; збалансованості – формування результатів перевірки у встановлених звітних формах; результативності – оцінка діяльності підприємства, організації, установи на основі матеріалів проведеного державного фінансового аудиту; етичності – конфіденційність інформації
Інспектування	законності – дотримання вимог законодавства та виявлення фактів порушень у підконтрольних установах; підтвердження – забезпеченість підтвердження господарських операцій первинними документами тощо; привентивності (відповідальності) – виявлення винних матеріально-відповідальних осіб та притягнення їх до відповідальності; результативності – оцінка діяльності підприємства, організації, установи на основі матеріалів інспектування
Перевірка закупівель	плановості – розподіл повноважень, наприклад з питань забезпечення виконання договору про закупівлю, забезпечення тендерної пропозиції тощо; законності – дотримання вимог Закону України «Про публічні закупівлі»; прозорості – прозорість проведення усіх операцій на всіх етапах закупівель, створення конкурентного середовища та добросовісної конкуренції, недопущення корупції; об’єктивності – неупередженість прийняття рішень замовником, відсутність дискримінації, неупередженість в судженнях, запобігання конфлікту інтересів; відкритості – вся інформація про публічні закупівлі має бути відкритою для всіх учасників; результативності – оцінка діяльності підприємства, організації, установи на основі матеріалів проведених публічних закупівель
Моніторинг закупівлі	аналітичності – проведення моніторингу процедури закупівлі, оцінка дотримання замовником процедур закупівель відповідно до законодавства, моніторинг дотримання умов дії договору на весь термін його дії; результативності – оцінка діяльності підприємства, організації, установи на основі матеріалів проведених публічних закупівель; звітування

Джерело: розроблено автором

- оперативність – означає швидке реагування на зміни у фінансовій сфері, що спричинені воєнними діями;
- ефективність – спрямована на досягнення максимальної результативності фінансового контролю за мінімальних витрат ресурсів;
- прозорість – гарантує відкритість процесів контролю для суспільства та міжнародних партнерів, що є критично важливим в умовах воєнного стану;
- адаптивність – дозволяє коригувати механізми відповідно до змін у військово-політичній ситуації та економічному стані країни;
- відповідальність – забезпечує невідворотність покарання за порушення фінансової дисципліни, що особливо важливо під час воєнного стану, коли ресурси України мають використовуватися максимально ефективно [9].

Державний фінансовий контроль і його організація є складним процесом. Його проведення вимагає глибоких знань, професійних навичок та визначення принципів на всіх етапах. Тому постійно не тільки вдосконалювати методи та підходи до проведення державного фінансового контролю, а постійно аналізувати дотримання принципів, які потрібно прописати і в наказі про облікову політику окремим пунктом «Принципи організації на основних стадіях забезпечення державного фінансового контролю», щоб гарантувати належне виконання своїх обов'язків.

Кожен з перелічених вище принципів має подвійне значення: теоретичне як засада здійснення ефективного державного фінансового контролю і практичне – як механізм забезпечення стабільності та запобігання ризикам при його проведенні тощо. Тому, аналіз принципів на всіх етапах суб'єктами контролю та їх виконання повинно здійснюватися й на основі розробленого документу «Журнал аналізу виконання вимог принципів державного фінансового контролю». Застосування такого Журналу дасть змогу побачити глибшу суттєвість кожного із перелічених вище принципів та проаналізувати стан їх виконання суб'єктами контролю.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Виходячи з проведених досліджень, зазначимо, що питання розкриття значущості принципів державного фінансового контролю є важливим і потребує постійного дослідження і вдосконалення. В статті запропоновано:

- здійснювати аналіз принципів організації на різних етапах державного фінансового контролю, тобто через проведення державного фінансового аудиту, інспектування, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі;

- постійно аналізувати дотримання принципів, які потрібно прописати в наказі про облікову політику окремим пунктом «Принципи організації на основних стадіях забезпечення державного фінансового контролю» для гарантування належного виконання своїх обов'язків;

- проводити аналіз принципів державного фінансового контролю на всіх етапах суб'єктами контролю на основі розробленого «Журналу аналізу виконання вимог принципів державного фінансового контролю».

Література

1. Гетманець О.П. Правові принципи бюджетного контролю. *Forum Prava*, 2017. (5). С. 84–90 DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1193846>. URL: <https://forumprava.pp.ua/files/084-090-2017-5-----13-.pdf> (дата звернення: 28.07.2025).

2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. *Нормативне виробничо-практичне видання*. Видання 2016-2017 років. Частина I. 1144 с. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf (дата звернення: 03.08.2025).

3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»: затв. Наказом Міністерства фінансів України 28.12.2009 р. № 154. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0103-10> (дата звернення: 28.07.2025).

4. Пиріг А.В. Актуалізація принципів здійснення державного фінансового контролю у сфері обігу бюджетних коштів в Україні.

Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». № 3. 2024. С. 384-389. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.66>. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/308376/299881> (дата звернення: 23.07.2025).

5. Прасюк, В.М. Принципи державного фінансового контролю: загальна характеристика. *Прикарпатський юридичний вісник*, № 4 (29), Том 2, 2019. С. 155-160. DOI: [https://doi.org/10.32837/pyuv.v2i4\(29\).454](https://doi.org/10.32837/pyuv.v2i4(29).454). URL: http://pjuv.nuoua.od.ua/v4-2_2019/32.pdf (дата звернення: 23.07.2025).

6. Принципи фінансового контролю засновані на 9 ключових положеннях. *KrediHub Агрегатор МФО України*. URL: <https://drukarnia.com.ua/articles/principi-finansovogo-kontrolyu-zasnovani-na-9-klyuchovikh-polozhennyakh-СТсAS> (дата звернення: 09.07.2025).

7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 28.07.2025).

8. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. 2021. URL: <https://dp.dpss.gov.ua/news/vprovadzhennya-nassr> (дата звернення: 11.07.2024).

9. Русіна Ю.О. Державний фінансовий контроль: основні проблеми в умовах воєнного стану. *Економіка. Актуальні проблеми економіки*. № 2 (284), 2025. С. 148-160. DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-284-148-160. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/28949> (дата звернення: 23.07.2025).

References

1. Getmanets, O.P. (2017), "Legal principles of budget control", *Forum Prava*, vol. 5, pp. 84-90, available at: <https://forumprava.pp.ua/files/084-090-2017-5-----13-.pdf> (Accessed 28 July 2025). DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1193846>

2. International Auditing and Assurance Standards Board (2017), Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements, New York, USA, available at:

https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-1_%D1%83%D0%BA%D1%80.pdf (Accessed 03 August 2025).

3. Ministry of Finance of Ukraine (2009), Order “National Public Sector Accounting Standard 101 “Presentation of Financial Statements”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0103-10> (Accessed 28 July 2025).

4. Pirig, A.V. (2024), “Updating the principles of state financial control in the sphere of budget funds circulation in Ukraine”, *Elektronne naukove vidannia “Analinichno-porivnialne pravoznnavstvo”*, vol. 3, pp. 384-389, available at: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/308376/299881> (Accessed 23 July 2025). DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.66>

5. Prasiuk, V.M. (2019), “Principles of state financial control: general characteristics”, *Prikarpatiskii iyrichichnii visnik*, vol. 4 (29), pp. 155-160, available at: http://pjuv.nuoua.od.ua/v4-2_2019/32.pdf (Accessed 23 July 2025). DOI [https://doi.org/10.32837/pyuv.v2i4\(29\).454](https://doi.org/10.32837/pyuv.v2i4(29).454).

6. KrediHub Aggregator of Ukrainian MFIs (2025), “The principles of financial control are based on 9 key provisions”, available at: <https://drukarnia.com.ua/articles/principi-finansovogo-kontrolyu-zasnovani-na-9-klyuchovikh-polozhennyakh-CTcAS> (Accessed 09 July 2025).

7. Verkhovna Rada of Ukraine (1999), Law of Ukraine “About accounting and financial reporting in Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (Accessed 28 July 2025).

8. Verkhovna Rada of Ukraine (2021), Law of Ukraine “On the basic principles of state financial control in Ukraine”, available at: <https://dp.dpss.gov.ua/news/vprovadzhennya-nassr> (Accessed 11 July 2025).

9. Rusina, Iu.O. (2025), “State financial control: main problems under martial law”. *Economika. Actualni problemi ekonomiki*, vol. 2 (284), pp. 148-160, available at: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/28949> (Accessed 23 July 2025). DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-284-148-160

Стаття надійшла до редакції 11.08.2025 р.